

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeadđi
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

13.09.2023

Vår referanse

2022/5865

Deres dato:

Deres referanse

Harstad kommune
Postboks 1000
9479 HARSTAD

Telefonnummer til saksbehandler

Gry Helander Våga, 78 95 03 61

Tillatelse til tiltak i sjø ved Rødskjær industriområde

Statsforvalteren viser til søknad fra Harstad kommune til mudring og utfylling i sjø ved Rødskjær industriområde datert 17. juni 2022 med ettersendt informasjon, og sist endret 11. september 2023. Siste innkomne dokument er endring av søknad da de ønsker rask oppstart av utfylling. Det omsøkes i denne oversendelsen kun om utfylling i deponiområde B.

Vedtak

Statsforvalteren gir Harstad kommune tillatelse til utfylling i sjø ved Rødskjær industriområde. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 16.

Tillatelsen gjelder følgende:

Harstad kommune skal fylle ut med rene masser innenfor spuntvegg, i området markert som «deponi B» (figur 2). Mengden utfyllingsmasser vil være ca. 3.000 m³ (sjeté) og ca. 10.000 m³ (fylling innenfor sjeté, mot land).

Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegget.

Tiltakshaver står selv ansvarlig for å innhente øvrige tillatelser etter annet lovverk.

Innhold i søknaden

Harstad kommune og Harstad Havn planlegger utfyllingstiltak ved utvidelse av Rødskjær industriområde, fordi det er blitt et økt behov for flere sjønære næringsarealer i Harstad kommune. Området er regulert til nærings- og industriformål inkludert havn/kai. Det er et ønske om å utvide eksisterende virksomhet, og legge til rette for ny aktivitet ved hjelp av utfyllinger i sjø mot nord, nordvest og sør.

Figur 1: Venstre: vedtatt reguleringsplan for Rødskjær industri- og næringsområde.

Figur 2: prinsipptegning over Rødskjær havneområde. Deponi B er avmerket.

Søknaden etter siste innsending delt i to. Første søknadsprosess omhandlet større område og flere delprosesser, deriblant strandkantdeponi og mudring, samt større utfyllinger.

For å kunne starte arbeidet er søknaden delt i to og den omsøkte delen omhandler nå i første omgang utfylling i deponiområde med rene masser/sprengstein.

Utfyllingen

Harstad kommune skal fylle ut med rene masser innenfor spuntvegg, i området markert som «deponi B» (figur 2).

Mengden utfyllingsmasser:

Sjeté: ca. 3.000 m³ (sjeté)

Fylling innenfor sjeté, mot land: ca. 10.000 m³

Gnr/bnr. for tilgrensende grunneiendom er: Harstad kommune 27/71, 27/67, 27/193, 27/68

Koordinat, Euref 89, UTM sone 33, Nord 7607918,0124 Øst 562223,365

Utfyllingsmassene skal bestå av ren sprengstein. Metode for utfyllingen vil være utplassering fra land, med gravemaskin.

Plansak, innsigelser og høring

Områdereguleringsplanen har vært på høring fra kommunen og i den saken ble det fremmet innsigelse fra Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen i forhold til negativ og irreversibel negativ påvirkning gav marint biologisk mangfold. NVE fremmet innsigelse med bakgrunn i fare for kvikkleireskred.

Innsigelse fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark (tidligere Fylkesmannen i Troms) ble trukket i brev datert 18. januar 2021. Ny tilrådning fra Statsforvalteren lyder da som følger:

«Statsforvalteren i Troms og Finnmark tilrår departementet å ikke ta innsigelsen fra Fiskeridirektoratet til følge. Statsforvalteren har avveid miljøkonsekvensene ved tap av ålegressengen opp mot kommunens behov for nærings- og havnearealer, og samfunnsnyttig bruk av overskuddsmasser. De viser til at flere planforslag og kartleggingsprosjekter i Troms og Finnmark viser at forekomsten av ålegressenger i regionen kan være større enn antatt. Statsforvalteren legger avgjørende vekt på planens betydning for samfunns- og næringsutvikling, lokalt og i regionen. Bruk av overskuddsmasser fra E10-utbyggingen vil redusere behovet for landdeponier. Dette vil få positive konsekvenser for naturmangfold langs vegtraséen, og legge mindre beslag på arealer til landbruk og reindrift.»

Avgjørelse på innsigelsen fra Fiskeridirektoratet kom fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet i brev datert 21. desember 2021. Her kan man lese:

«Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenner områderegulering for Rødskjær havn, i tråd med kommunestyrets vedtak 25. mars 2021. Departementet legger avgjørende vekt på kommunens behov for sjønære nærings- og havnearealer, og at Rødskjær allerede er et etablert næringsområde godt plassert i regionen. Innsigelsen fra Fiskeridirektoratet er ikke tatt til følge»

Høring

Søknaden vært belyst i flere høringsomganger, siste til Kystverket datert 24. juni 2022. Statsforvalteren vurderer tidligere prosesser og høringer som tilstrekkelig for at saken er godt nok belyst og høringsparter har hatt anledning til å uttale seg.

Planstatus etter plan- og bygningsloven

Gjeldende arealplan for området er; «Områdereguleringsplan Rødskjær havn- og industriområde, PlanID 5402-714. Det er gjort ny gjennomgang av saken og det er i brev datert 11. mai 2023 vurdert at tiltak er ansees å være i tråd med gjeldende plan.

Statsforvalterens vurdering av søknaden

Vannforekomstens tilstand

Tiltaket ved Rødskjær medfører mudring på et begrenset areal i kystvannforekomsten Tjeldsundet nordre (ID: 0364040200-2-C). Vannforekomsten oppnår i dag miljømålet om «god» økologisk tilstand (lav presisjon) iht. Vann-nett, men kjemisk tilstand er ukjent. Vann-nett oppgir videre at «registrerte påvirkninger har liten effekt og miljømål forventes innfridd». Tiltak med utfylling på de vilkår som er gitt ikke vil medføre en varig forringelse av vannforekomsten, og er dermed ikke et hinder for at miljømålene om god økologisk og kjemisk tilstand nås. Statsforvalteren er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Strømforhold på lokaliteten

Ifølge modellering gjort ved springflo i 2006, går Sandtorgstrømmen nordover når det går mot høyvann. Når det går mot lavvann igjen, snur strømmen like nord for Rødskjær og går sørover. Når det går mot høyvann ser det ut som det blir en bakevje sør for Rødskjær der strømmen snur og går motsatt vei.

Forurensningstilstand

Rødskjær har vært et industriområde siden 1960-tallet hvor det er drevet med produksjon av ferdighus blant annet. I dag er det båtverksted på området. Det er to kaianlegg på Rødskjær. Den ene kaien kun for mindre båter og sjarker. Bunnstoff fra båter er sannsynligvis en kilde til forurensning fordi det er påvist TBT og PAH. Dette er ikke lovlig å bruke lenger, men er fortsatt vanlig å finne i sedimenter på områder med båtaktivitet. Det er drivstoffpumpe på Rødskjær nært mudringsområdene. Det kan være en kilde til forurensning ved søl eller lekkasjer, men dette er ikke observert i analyseresultatene.

Miljøtekniske vurderinger - forurensningstilstand i sjøbunn

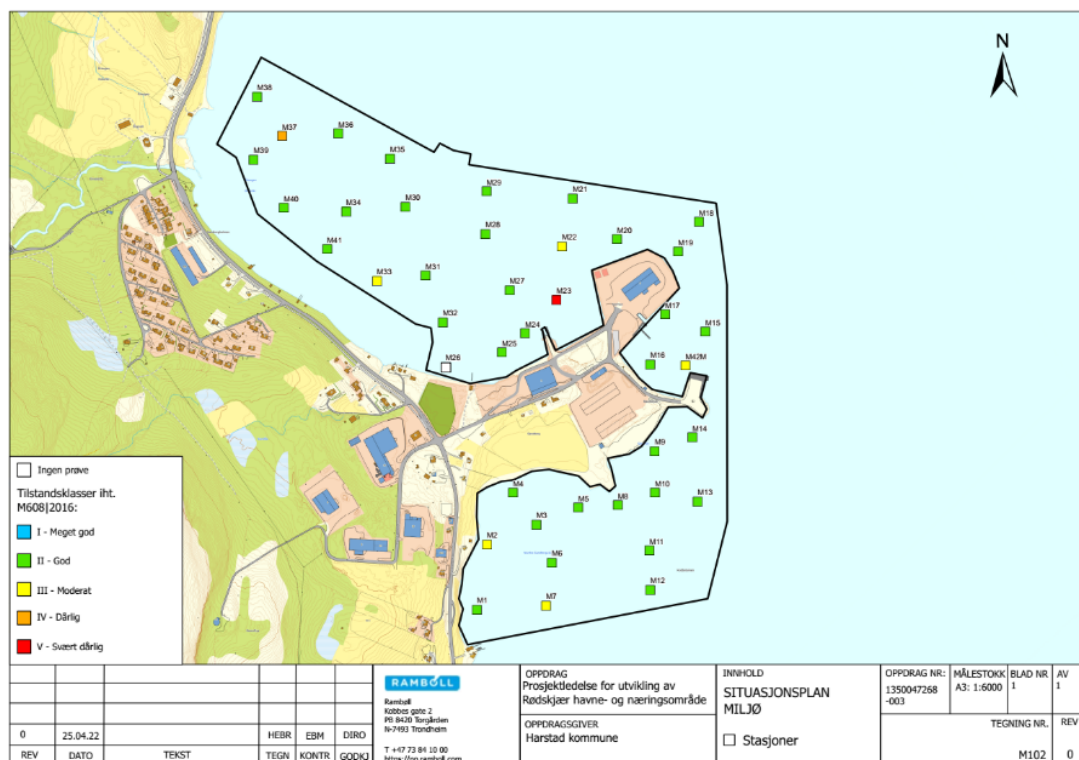
Rambøll har gjennomført undersøkelser av sjøbunnen i tiltaksområdet i mars 2022, for å kartlegge forurensningssituasjonen¹. Sediment er hentet med grabb fra i alt 41 stasjoner, og er analysert for minimumslisten av parametere i henhold til Miljødirektoratets veileder M-409/2015.

Prøver tatt av sediment nord og sør for Rødskjær har ulike karakterer. På nordsiden består sedimentene av mer finstoff og er klebrige. På sørsiden er det løs skjell- og korallsand.

I sju av 41 stasjoner er det påvist forurensning over tilstandsklasse II – God. Det er påvist TBT eller enkelte PAH-forbindelser i tilstandsklasse III–V. Høyest forurensningsgrad er påvist på nordsiden av Rødskjær.

I område for utfylling som er omsøkt her vil prøvepunkt M42M ligge i ytterkant av planlagt utfylling. Her finner man moderat forurensede masser.

¹ M-Rap-001 1350047268 (Rambøll, 2022)

Figur 2: Stasjoner for prøvetagning av sediment med tilstandsklasser iht. M608.

Risikovurdering

Spredning av partikler og forurensning

Ved utfylling av masser over eksisterende sjøbunn kan sjøbunnen virvles opp og partikler spres. Det kan eventuelt også være spredning av finstoff fra selve utfyllingsmassene. Sjøbunnen er homogen når det gjelder sedimenttype. Forurensningen ser ut til å være knyttet til enkelte avgrensede områder. Sprengstein inneholder generelt lav andel finstoff (1-5% leire, silt). Det antas at utfyllingstiltaket vil gi lav risiko for oppvirvling og spredning av finstoff og forurensning med planlagte avbøtende tiltak.

Plast og nitrogen i utfyllingsmassene

Avhengig av hvilke masser og type tenner og armering som benyttes, kan utfyllingsmassene spre nitrogen, plast, finpartikler og metaller, og kan medføre vannforsuring. Utfyllingsmassene består av sprengstein (tunnelmasser) fra utbygging av ny E10 og diverse mudringsmasser fra Tjeldsundet. Undersøkelser utført av Statens vegvesen tyder på at en stor andel av plastavfallet fra noneltennere flyter og sprer seg i vannet. Mengden plastpartikler i eksisterende bunnsediment og mudremassene er ukjent, og medfører en ukjent risiko for spredning av eksisterende plastforurensning fra området.

Undervannsstøy

Anleggsarbeid i sjø er kilde til undervannsstøy; en form for impulsstøy med høy energi som kan gi fysiske skader og stressreaksjoner hos organismer. Ulike grupper av organismer reagerer forskjellig på støy, avhengig av deres følsomhet for lyd, i tillegg til at noen livsstadier er mer sårbare enn andre. Nedlegging av sprengstein på delvis tørrlagte bunnsedimenter eller innenfor steinsjeté antas å utgjøre lav risiko for undervannsstøy.

Forurensning fra anleggsarbeider

Det er en risiko for utilsiktet forurensning fra anleggsmaskiner (olje-forbindelser, PAH-er e.l.)

Naturmiljø

Det er gjort søk i nasjonale kartdatabaser som Miljødirektoratets Naturbase, Lakseregisteret, Miljøstatus, Artsdatabankens Artskart og Mareano. Det er også gjennomgått rapporter tilknyttet områdereguleringsplanen, deriblant for kartlegging av ålegress², konsekvensutredning, temarapport 3, miljørisikovurdering⁴. Årbogelva nordvest i området (ca. 1,2 km unna tiltaksområdet) er anadrom i nedre del, og vurdert med god økologisk status (middels verdi i konsekvensutredning). I tiltaksområdet er det registrert truede fuglearter i næringssøkende og stasjonær aktivitet og overlapp med gytefelt for torsk og beiteområde for saltvannsfisk. Sørøst for tiltaksområdet er det registrert en forekomst av israndavsetning og 1,6 km øst er det registrert en svært viktig bløtbunnsområde i strandsonen.

Siden det i denne søknadsbehandlingen kun omhandler utfylling i deponiområdet B, vil aktuelle problemstillinger med nedslamming av områder og fare for spredning av moderat forurensede fyllmasser ikke være aktuelle. Tiltaket vil medføre under- og overvannsstøy samt fare for spredning av plastpartikler fra sprengstein. Tiltaksområdet er registrert som del av et lokalt viktig gytefelt for torsk, og det er registrert flere truede fuglearter i og rundt. Flere av fugleobservasjonene er gjort senest sent i april 2022. I hensynsperioder for sårbare arter av bl.a. fugl og fisk (gyting, hekking) kan støyen forstyrre og stresse arter som bruker området.

Avbøtende tiltak ved utfylling

Det er påvist moderat tilstand i en stasjon i tilknytning til omsøkte utfylling. Fordi utfyllingen utføres innenfor sjeté mot land, vil spredningsfare minimeres.

Plast og andre hensyn i utfyllingsmassene

For å hindre spredning av plastavfall i vann og sediment ved utfylling, stilles det krav om å etablere det et system for oppfangning av eventuelle plastrester. Her vil etableringen av steinsjeté også fungere som et effektivt og økonomisk tiltak mot spredning av plastforurensning. Det skal utføres etterkontroll med opprydding av plast i tilgrensende kystsoner, for å sikre at anleggsområdet ikke forlates forurensset. Oppsamlet plast leveres til godkjent avfallsmottak.

Støy

Avbøtende tiltak mot støy skal være i tråd med føre-var prinsippet i Naturmangfoldloven, og vil være å unngå støyende tiltak i perioder hvor hensynskrevende arter er spesielt sårbare (f.eks. gytevandring og gyte- og hekketid). Dette innebærer at anleggsarbeid unngås i sommerperioden og fortrinnsvis legges til senhøst/vintersesong.

Det forventes at anleggsarbeidene vi medføre noe støy til omgivelsene i noen uker. Støy fra anleggsarbeidet vil reguleres i henhold til Klima- og miljødepartementets Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442.

Andre tiltak

Under alle anleggsarbeider skal entreprenøren påse at de har gode rutiner for å begrense utilsiktede utslipp (for eksempel olje/diesel fra anleggsmaskiner)

² (Ecofact rapport nr. 694, 2019 og Havforskningsinstituttet v/Fridtjof Moy 2020)

³ naturmiljø (Ecofact rapport nr. 584, 2017)

⁴ (Ecofact rapport nr. 553, 2018).

Konsekvenser for naturmangfold

Etter Statsforvalterens vurdering, er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig for å vurdere saken etter naturmangfoldloven § 8. Konsekvensene av å gjennomføre det planlagte tiltaket på Rødskjær industriområde anses som godt nok belyst gjennom søknad. Vi vurderer det som liten risiko for at tiltaket vil medføre vesentlig skade på truede arter eller naturmangfold med regional/nasjonal verdi.

Statsforvalteren setter, med bakgrunn i risikovurdering vilkår om at anleggsarbeidet utføres i perioden 1. september- 1. februar, for å unngå gytesesong for fisk og start av vekstsesong for ålegras.

Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor liten vekt i saken. Den samla belastningen i området vil øke på kort sikt under anleggsarbeidet, men avta på lengre sikt, jamfør naturmangfoldloven § 10. Naturmangfoldloven § 11 anses ikke som relevant i denne saken.

Oppsummering og konklusjon

Statsforvalteren vurderer at samfunnsnyttene ved omsøkte tiltak i sjø ved Rødskjær industriområde er større enn de miljømessige ulempene ved tiltaket. Etter vår vurdering vil ikke tiltaket medføre uakseptabel påvirkning av miljøverdier og natur av særskilt verdi, gitt at vilkårene i tillatelsen følges. Statsforvalteren innvilger derfor søknaden. Vilklårene er vedlagt.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra dette brevet er mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Varsel om gebyr for behandling av søknaden

Vi viser til forskrift om begrensning av forurensning kapittel 39 om gebyrer til statskassen og varsler med dette gebyr etter sats 8 jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4 for arbeid med søknaden datert 16. januar 2023 og endret 11. september 2023, etter forurensningsregelverket.

Vi ber om at eventuelle merknader til dette varslet om gebyr sendes til Statsforvalteren innen 14 dager.

Med hilsen

Per Kristian Krogstad
seksjonsleder forurensningsseksjonen
Per Kristian Krogstad (e.f.)
leder forurensningsseksjonen
Dokumentet er elektronisk godkjent

Gry Helander Våga
senioringeniør

Vedlegg:

1 Vilkårssett

Kopi til:

Harstad Havn KF	c/o Postmottak Postboks 1000	9479	Harstad
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Troms og Finnmark fylkeskommune	Postboks 701	9815	Vadsø

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

**Tillatelse til utfylling av masser i sjø ved
Rødskjært industriområde i Harstad kommune**

Harstad kommune får tillatelse til utfylling av masser i sjø ved Rødskjær industriområde i Harstad kommune. Harstad kommune skal fylle ut med rene masser innenfor spuntvegg, i området markert på kart i søknad.

Vedtaket er fattet etter lov om vern mot forurensninger og avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr. 6, §§ 11 og 16.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknad datert 17. juni 2022 med ettersendt informasjon og sist endret 11. september 2023.

Tillatelsen er gyldig i to år fra dags dato. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke tas i bruk innen to år, skal tiltakshaver sende skriftlig redegjørelse til Statsforvalteren, som vil vurdere behov for eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Ansvarlig enhet	Harstad kommune
Organisasjonsnummer	972417971
Postadresse	c/o Postmottak, postboks 1000, 9479 Harstad
Anleggsnavn	Utfylling av deponiområde B, Rødskjær industriområde
Tiltaksområde (gnr/bnr.)	27/71, 27/67, 27/193, 27/68
Kommune	Harstad
Koordinat, Euref 89, UTM sone 33	Nord 7607918,0124 Øst 562223,365

Statsforvalterens referanser:

Saksnummer	Tillatelsesnummer, utfylling
2022/5865	2023.0735.T

Dato: 13. september 2023

Per Kristian Krogstad
leder for forurensningsseksjonen

Gry Helander Våga
senioringeniør

1. Ramme for tillatelsen

Utfylling ved Rødskjær industriområde, deponi B med sprengstein. Mengden utfyllingsmasser vil være 3.000 m³ (sjeté) og ca. 10.000 m³ (fylling innenfor sjeté, mot land).

2. Melding om oppstart til Statsforvalteren

Harstad kommune plikter å melde fra om oppstart av arbeidene til Statsforvalteren.

3. Ansvarlig

Harstad kommune er ansvarlig for at vilkårene i denne tillatelsen overholdes. De plikter å orientere de som skal utføre arbeidet om vilkårene i denne tillatelsen.

4. Endring

Dersom det oppstår behov for å endre utførelsen av tiltak i forhold til det som er omsøkt skal ny/opdatert søknad sendes til Statsforvalteren.

5. Internkontroll

Harstad kommune og utførende entreprenør plikter å etablere internkontroll for ytre miljø for det planlagte utfyllingstiltaket, jf. internkontrollforskriften. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at tiltaket utføres i tråd med vilkår i denne tillatelsen.

6. Støy

Støy fra anleggsarbeidet vil reguleres skal være i henhold til i henhold til Klima- og miljødepartementets Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442.

7. Varslingsplikt ved akutt forurensing

Hvis akutt forurensning oppstår under arbeidene, skal det meldes fra til 110.

8. Utfylling

8.1. Anleggsarbeidet skal utføres i perioden 1. september – 1. februar.

8.2. Arbeidene skal utføres kontrollert slik at det blir minst mulig oppvirvling og spredning av løsmasser.

8.3. Utfyllingen utføres innenfor sjeté som beskrevet i søknad.

8.4. Utfyllingsmasser skal kun inneholde ren sprengstein som beskrevet i søknaden.

8.5. Plastavfall fra sprengsteinsmasser som havner i sjøen og i strandsonen skal samles opp fortløpende. Eksempelvis ved bruk av lenser og lettboat. Oppsamlingen skal gjennomføres fra tiltaket starter til 2 uker etter arbeidene er avsluttet. Oppsamlingen skal loggføres (tidspunkt og mengde).

9. Rapportering til Statsforvalteren

En sluttrapport skal sendes til Statsforvalteren **innen 8 uker** etter avsluttet arbeid.

Sluttrapporten skal inneholde:

- Kart over utfylt område.
- Beskrivelse av arbeidets utførelse.
- Beskrivelse av eventuelle avvik fra vilkårene i tillatelsen og håndtering av disse.
- Redegjørelse for avfallshåndtering/utsortering av plast/avfall. Kvittering for levert avfall.